

CUPRINS

CAPITOLUL 1. CETĂȚENIA ROMÂNĂ

- Planul cursului -	1
<i>Secțiunea 1. Repere de ordin istoric</i>	3
<i>Secțiunea a 2-a. Instituția cetățeniei române în dezvoltarea constituțională a României</i>	3
<i>Secțiunea a 3-a. Cetățenia română sub imperiul Legii nr. 21 din 1 martie 1991</i>	5
<i>Secțiunea a 4-a. Dobândirea cetățeniei române</i>	6
§1. Dobândirea cetățeniei prin naștere	6
§2. Dobândirea cetățeniei române prin adopție	7
§3. Dobândirea cetățeniei prin acordarea la cerere	7
§4. Redobândirea cetățeniei române	8
§5. Alte cazuri de dobândire a cetățeniei	9
<i>Secțiunea a 5-a. Procedura acordării cetățeniei române</i>	9
<i>Secțiunea a 6-a. Modurile de pierdere a cetățeniei române</i>	12
§1. Pierderea cetățeniei prin retragerea cetățeniei române	12
§2. Pierderea cetățeniei prin aprobarea renunțării la cetățenia română	12
§3. Alte cazuri de pierdere a cetățeniei române	13
<i>Secțiunea a 7-a. Procedura retragerii cetățeniei române și aprobării renunțării la cetățenia română</i>	13
<i>Secțiunea a 8-a. Dovada cetățeniei române</i>	14
<i>Secțiunea a 9-a. Cetățenia de onoare</i>	14
<i>Secțiunea a 10-a. Autoritatea Națională pentru Cetățenie</i>	15
§1. Scopul, funcțiile și atribuțiile principale ale Autorității	15
1.1. Funcțiile Autorității Naționale pentru Cetățenie	15
1.2. Atribuțiile Autorității Naționale pentru Cetățenie	15
§2. Organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Cetățenie	16
2.1. Conducerea ANC	16
2.2. Organizarea ANC	17

CAPITOLUL 2. PARLAMENTUL ROMÂNIEI. ROLUL ȘI STRUCTURA PARLAMENTULUI

- Planul cursului -	20
<i>Secțiunea 1. Istoria instituției parlamentare în statul român</i>	21
§1. Considerații introductive	21
§2. Instituția parlamentară în perioada 1866-1938	22
§3. Considerații privind structura și rolul Parlamentului în perioada 1940-1948	25
§4. Reîntoarcerea la unicameralism – 1948-1965	26
§5. Instituția parlamentară după Revoluția din 1989	27
5.1. Apariția noilor structuri de guvernare	27
5.2. Rolul Parlamentului	28
5.3. Instituirea formulei bicamerale în noul edificiu constituțional	29
5.4. Încercări timide de introducere a bicameralismului inegalitar prin revizuirea Constituției din 2003	30
<i>Secțiunea a 2-a. Unicameralism versus bicameralism</i>	31
<i>Secțiunea a 3-a. Posibile soluții pentru eficientizarea formulei bicamerale actuale</i>	34

CAPITOLUL 3. PARLAMENTUL ROMÂNIEI. ALEGERE. ORGANIZARE. FUNCȚIONARE

- Planul cursului -	41
<i>Secțiunea 1. Alegerea Parlamentului României</i>	42
§1. Trăsăturile votului	42
§2. Sistemul electoral utilizat pentru alegerea parlamentarilor	43
<i>Secțiunea a 2-a. Organizarea Parlamentului</i>	52
§1. Validarea mandatelor de deputat și senator	53
§2. Grupurile parlamentare	53
§3. Alegerea și revocarea membrilor Birourilor permanente	57
3.1. Alegerea și revocarea Președintelui unei Camere a Parlamentului	57
3.2. Vicepreședinții	59
3.3. Secretarii Camerelor	59
3.4. Chestorii Camerelor	59
§4. Comisiile parlamentare	60
4.1. Comisiile parlamentare permanente	60
4.2. Comisiile parlamentare temporare	62

Secțiunea a 3-a. Funcționarea Parlamentului	64
§1. Legislatura Parlamentului	64
§2. Sesiunile Camerei Deputaților și Senatului	65
2.1. Sesiunile ordinare	66
2.2. Sesiunea extraordinară	68
§3. Convocarea de drept a Parlamentului	68
§4. Convocarea obligatorie a Parlamentului	68
§5. Ședințele Camerei Deputaților și Senatului	69

CAPITOLUL 4. PARLAMENTUL ROMÂNIEI. FUNCȚIILE PARLAMENTULUI

- Planul cursului -	80
Secțiunea 1. Clasificarea funcțiilor Parlamentului	82
Secțiunea a 2-a. Funcția legislativă	83
§1. Inițiativa legislativă	84
§2. Sesizarea Camerelor	86
§3. Examinarea și avizarea în comisiile permanente de specialitate	89
§4. Dezbaterile în plenul Camerei	91
§5. Votul	93
5.1. Votul deschis	94
5.2. Votul secret	95
§6. Medierea – etapă facultativă	97
§7. Promulgarea legii	98
§8. Publicarea și intrarea în vigoare a legii	99
§9. Procedura de urgență	101
Secțiunea a 3-a. Funcția de control parlamentar	102
§1. Aprobarea, consultarea, încuviințarea de către Parlament a măsurilor excepționale luate de Președintele României	103
§2. Retragerea încrederii Guvernului	104
§3. Angajarea răspunderii Guvernului asupra unui program, a unei declarații de politică generală sau a unui proiect de lege	105
§4. Întrebările și interpelările	109
4.1. Întrebările	109
4.2. Interpelarea	110
§5. Ancheta parlamentară	111

§6. Urmărirea penală a membrilor Guvernului pentru fapte săvârșite în exercițiul funcției lor _____	111
§7. Suspendarea din funcție a Președintelui României _____	112
§8. Punerea sub acuzare a Președintelui României _____	113
Secțiunea a 4-a. Funcția de desemnare a unor autorități publice _____	114
Secțiunea a 5-a. Funcția de informare _____	114

CAPITOLUL 5. PARLAMENTUL ROMÂNIEI. ACTELE

PARLAMENTULUI

- Planul cursului - _____	121
Secțiunea 1. Considerații generale privind actele Parlamentului _____	122
Secțiunea a 2-a. Actele juridice _____	122
§1. Noțiunea de lege. Categorii de legi _____	122
1.1. Noțiunea de lege _____	122
1.2. Categorii de legi _____	124
§2. Hotărârile Parlamentului _____	126
§3. Conceptul de moțiune. Categorii de moțiuni _____	126
3.1. Conceptul de moțiune _____	126
Secțiunea a 3-a. Actele politice _____	131

CAPITOLUL 6. PARLAMENTUL ROMÂNIEI. STATUTUL

MEMBRILOR PARLAMENTULUI

- Planul cursului - _____	140
Secțiunea 1. Natura juridică a mandatului _____	141
§1. Considerații preliminare privind natura juridică a mandatului _____	141
§2. Durata mandatului parlamentar _____	142
§3. Încetarea mandatului _____	143
Secțiunea a 2-a. Protecția mandatului parlamentar _____	145
§1. Protecția constituțională și regulamentară a mandatului parlamentar _____	145
§2. Incompatibilitatea – mijloc de protecție a mandatului parlamentar _____	145
2.1. Rolul incompatibilității în asigurarea protecției parlamentarului _____	146
2.2. Regimul incompatibilității în România _____	147
2.3. Procedura în caz de incompatibilitate _____	150
§3. Imunitatea parlamentară _____	151
3.1. Lipsa răspunderii juridice _____	152
3.2. Inviolabilitatea parlamentarului _____	153

3.3. Procedura în caz de reținere, arestare sau percheziție	154
§4. Indemnizația	154
Secțiunea a 3-a. Obligațiile și drepturile parlamentarilor	155
§1. Obligațiile deputaților și senatorilor	155
§2. Drepturile deputaților și senatorilor în exercitarea mandatului	155
Secțiunea a 4-a. Regimul disciplinar	157
§1. Abaterile disciplinare	157
§2. Sfera sancțiunilor disciplinare	157

CAPITOLUL 7. INSTITUȚIA ȘEFULUI STATULUI. REPERE ISTORICE

- Planul cursului -	163
Secțiunea 1. Poziția și rolul Șefului statului în constituțiile monarhice	164
§1. Monarhia constituțională parlamentară (1866-1923)	164
§2. Rolul Șefului statului la 1866	164
§3. Regalitatea sub imperiul Constituției din 1923	166
3.1. Ereditatea Tronului	166
3.2. Vacanța Tronului	167
3.3. Urcarea pe Tron a moștenitorului major	169
3.4. Depunerea jurământului de către moștenitorului Tronului	170
3.5. Regența	171
3.6. Prerogativele regale	172
3.7. Inviolabilitatea persoanei Regelui	175
3.8. Actele Regelui	176
§4. Guvernarea României în timpul lui Carol al II-lea	176
Secțiunea a 2-a. Instituția regalității în perioada 1940-1947	179
§1. Contextul social-politic	179
§2. Monarhia sub sceptrul Regelui Mihai I	181
2.1. Prima domnie (1927-1930)	181
2.2. Mihai, Mare Voievod de Alba-Iulia	181
§3. Noul regim constituțional și „Conducătorul statului”	182
§4. Eșuarea încercărilor de revenire la regimul politic democratic (1944-1947). Schimbarea formei de guvernământ	184
Secțiunea a 3-a. Poziția și rolul Șefului statului în constituțiile socialiste (1948-1989)	186
§1. Instituția Șefului statului în lumina dispozițiilor Constituției din 1948	186

1.1. Reașezarea sistemului constituțional pe noi fundamente	186
1.2. Prezidiul Marii Adunări Naționale	187
§2. De la Prezidiul Marii Adunări Naționale la Consiliul de Stat (1947-1961)	187
§3. Instituirea funcției de Președinte al Republicii Socialiste România	188
3.1. Aspecte preliminare	188
3.2. Președintele Republicii Socialiste România – organ suprem al puterii de stat	190

CAPITOLUL 8. PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

- Planul cursului -	197
---------------------	-----

<i>Secțiunea 1. Aspecte privind instituția prezidențială în perioada 22 decembrie 1989 - adoptarea Constituției din 1991</i>	199
--	-----

<i>Secțiunea a 2-a. Rolul și funcțiile Președintelui României</i>	200
---	-----

<i>Secțiunea a 3-a. Alegerea Președintelui României</i>	203
---	-----

§1. Reguli și proceduri electorale	203
------------------------------------	-----

<i>Secțiunea a 4-a. Durata mandatului prezidențial</i>	206
--	-----

<i>Secțiunea a 5-a. Vacanța funcției</i>	207
--	-----

§1. Cauzele pentru care intervine vacanța funcției	207
--	-----

§2. Interimatul funcției de Președinte al României	208
--	-----

<i>Secțiunea a 6-a. Protecția mandatului Președintelui României</i>	209
---	-----

§1. Incompatibilitatea	210
------------------------	-----

§2. Imunitatea	210
----------------	-----

§3. Indemnizația prezidențială	211
--------------------------------	-----

<i>Secțiunea a 7-a. Răspunderea politică și juridică a Președintelui României</i>	212
---	-----

§1. Răspunderea politică a Președintelui României – suspendarea din funcție	212
---	-----

1.1. Procedura de suspendare	212
------------------------------	-----

1.2. Efectele suspendării	214
---------------------------	-----

§2. Răspunderea juridică a Președintelui – punerea sub acuzare	215
--	-----

<i>Secțiunea a 8-a. Atribuțiile Președintelui României</i>	216
--	-----

§1. Criterii de clasificare a funcțiilor prezidențiale	216
--	-----

§2. Atribuții pe care Președintele României le exercită singur, fără a colabora cu nicio altă autoritate publică	217
--	-----

§3. Atribuții pe care Președintele României le exercită în colaborare cu alte autorități publice	218
--	-----

3.1. Atribuții care se exercită în colaborare cu Parlamentul	218
--	-----

3.2. Atribuții care se exercită în colaborare cu Guvernul	219
3.3. Atribuții care se exercită în colaborare cu alte autorități publice	219
Secțiunea a 9-a. Actele Președintelui României	221
Secțiunea a 10-a. Administrația prezidențială	222

CAPITOLUL 9. CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

- Planul cursului -	239
Secțiunea 1. Aspecte introductive privind justiția constituțională	241
§1. Considerații generale	241
§2. Justificarea controlului de constituționalitate	242
§3. Primele Curți Constituționale	245
Secțiunea a 2-a. Scurt istoric al controlului de constituționalitate în România	245
§1. Primii pași către un control al constituționalității legilor	245
§2. Evoluția spre un control politic al legilor în perioada 1948-1989	247
§3. Reflectarea controlului în Constituțiile socialiste	248
§4. Instituirea prin Constituția din 1991 a unui organism specializat – Curtea Constituțională	250
Secțiunea a 3-a. Organizarea și funcționarea Curții Constituționale	251
§1. Numirea judecătorilor	251
§2. Mandatul judecătorilor	253
§3. Funcționarea Curții Constituționale	254
Secțiunea a 4-a. Statutul judecătorilor	255
§1. Imunitatea și incompatibilitatea mandatului	255
§2. Indemnizația judecătorilor Curții Constituționale	256
Secțiunea a 5-a. Competența Curții Constituționale	257
§1. Controlul constituționalității legilor înainte de promulgare – art. 146. lit. a)	257
§2. Verificarea constituționalității inițiativelor de revizuire a Constituției – art. 146. lit. a)	258
§3. Controlul constituționalității tratatelor sau a altor acorduri internaționale – art. 146. lit. b)	259
§4. Controlul constituționalității regulamentelor Parlamentului – art. 146 lit. c)	259
§5. Soluționarea excepției de neconstituționalitate ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial – art. 146 lit. d)	260

§6. Soluționarea conflictelor juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice – art. 146 lit. e)	261
§7. Respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României – art. 146 lit. f)	262
§8. Judecarea contestațiilor care au ca obiect constituționalitatea unui partid politic – art. 146 lit. k)	262
§9. Emiterea avizului pentru suspendarea din funcție a Președintelui României – art. 146 lit. h)	263
§10. Constatarea existenței împrejurărilor care justifică interimatul în exercitarea funcției de Președinte al României – art. 146 lit. g)	263
§11. Exercitarea atribuțiilor privitoare la organizarea și desfășurarea referendumului și la confirmarea rezultatelor acestuia – art. 146 lit. i)	264
§12. Verificarea îndeplinirii condițiilor pentru exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni – art. 146 lit. j)	264
Secțiunea a 6-a. Reguli procedurale specifice activității Curții Constituționale	264
Secțiunea a 7-a. Actele Curții Constituționale	265
Secțiunea a 8-a. Note finale	266
§1. Judecătorul constituțional, adversarul aleșilor poporului?	266
§2. Judecătorul – legiuitor parțial?	267

CAPITOLUL 10. AVOCATUL POPORULUI

- Planul cursului -	279
Secțiunea 1. Considerații preliminare	280
Secțiunea a 2-a. Trăsăturile constituționale ale Avocatului Poporului	281
Secțiunea a 3-a. Mandatul Avocatului Poporului	282
Secțiunea a 4-a. Răspundere, incompatibilități și imunități	284
Secțiunea a 5-a. Adjuncții Avocatului Poporului	285
Secțiunea a 6-a. Atribuțiile Avocatului Poporului	286
Secțiunea a 7-a. Actele Avocatului Poporului	289
Secțiunea a 8-a. Drepturile și obligațiile Avocatului Poporului	291
§1. Drepturile Avocatului Poporului	291
§2. Obligațiile Avocatului Poporului	292
Secțiunea a 9-a. Birourile teritoriale	292

ANEXE	299
--------------	------------

BIBLIOGRAFIE	341
---------------------	------------

<i>I. Tratatе. Monografii. Cursuri universitare</i>	<i>341</i>
---	------------

<i>II. Articоle și studii de specialitate</i>	<i>344</i>
---	------------

<i>III. Legislație</i>	<i>348</i>
------------------------	------------

<i>IV. Surse internet</i>	<i>349</i>
---------------------------	------------

<i>V. Alte documente</i>	<i>350</i>
--------------------------	------------